

02143045 számú Fafaragó megnevezésű

szakképesítés megszerzésére irányuló szakmai képzéseket megalapozó programkövetelmény

1. A programkövetelmény, illetve az ennek alapján szervezhető szakmai képzés

- 1.1 Megnevezése: Fafaragó
- 1.2 Ágazat megnevezése: Építőipari ágazat
- 1.3 Besorolása a képzési területek egységes osztályozási rendszere (KEOR) szerinti kód alapján: 0214 (Kézművesség, Szépművészet)

2. A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéssel megszerezhető szakképesítés

- 2.1 Megnevezése: Fafaragó
- 2.2 Szintjének besorolása
  - 2.2.1 Az Európai Képesítési Keretrendszer (EKKR) szerint: 3
  - 2.2.2 A Magyar Képesítési Keretrendszer (MKKR) szerint:3
  - 2.2.3 A Digitális Kompetencia Keretrendszer szerint:3

3. A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéssel megszerezhető szakképesítés és az azzal betölthető munkakör vagy végezhető tevékenység kapcsolata, összefüggése:

- 3.1 A szakmai képzéshez kapcsolódóan megszerezhető szakképesítéshez szükséges kompetenciákkal szakmajegyzékben szereplő szakma körébe vonható munkaterület, tevékenység vagy munkakör magasabb szinten gyakorolható, vagy a szakmai képzés szakmajegyzékben szereplő szakma képzési és kimeneti követelményeiben meg nem határozott speciális szakmai ismeretek és szakmai készségek megszerzésére irányul.
- 3.2 A szakmai képzéshez kapcsolódóan megszerezhető szakképesítés jogszabályban meghatározott képesítési követelmény munkakör betöltéséhez vagy tevékenység folytatásához.
A képesítési követelményt előíró jogszabály:-

4. A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéshez kapcsolódóan megszerezhető szakképesítéssel ellátható legjellemzőbb munkaterület, tevékenység vagy munkakör leírása:

A fafaragó feladata tömörfából vizuális élményt nyújtó térbeli formák létrehozása esztétikai, műszaki, funkcionális, építészeti és művészettörténeti szempontok figyelembevételével. Munkáját önállóan (egyéni vagy társas vállalkozás) vagy alkalmazottként végzi. Faipari műhelyek, kézműipari és belsőépítészeti stúdiók, szaküzletek, gyártók, forgalmazók, építőipari megrendelők számára tervezi és gyártja termékeit. A megrendelői vagy munkáltatói igény szerint, korszerű, illetve hagyományos technikákat alkalmazva készíti el az egyedi vagy sorozatgyártásra

szánt alkotásait és végzi annak felületkezelését (pl.: kézi politúrozás, aranyozás). Képes a megromlódott, károsodott fatárgyakat, építészeti elemeket helyreállítani, az egyes elemeket cserélni. Szakmai partnerként együtt dolgozik társtervezőkkel (pl.: művészettörténész, építész) illetve más kivitelezési szakemberekkel (pl.: restaurátor, asztalos, ács). Fafaragóként a térbeli formák létrehozását vizuális és stílustörténeti-, anyag- és technológiai ismeretek alkalmazásával, kézi vagy gépi szerszámokkal végzi.

5. A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéssel megszerezhető szakképesítéshez szükséges képzési tartalom szabadalmi vagy szerzői jogi oltalom alatti állása:

- 5.1 Szabadalmi vagy szerzői jogi oltalom alatt áll:-
  - 5.1.1 Az oltalom típusának megjelölése:
  - 5.1.2 Nyilvántartó hatóság:
  - 5.1.3 Azonosító vagy nyilvántartásba vételi száma:

6. A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzés megkezdéséhez szükséges bemeneti feltételek:

- 6.1 Iskolai előképzettség: alapfokú iskolai végzettség
- 6.2 Szakmai előképzettség:-
- 6.3 Egészségügyi alkalmassági követelmény: Szükséges
- 6.4 Szakmai gyakorlat területe és időtartama:-

7. A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzés elvégzéséhez szükséges foglalkozások minimális és maximális óraszám (Amennyiben a programkövetelmény modulszerű felépítésű, a minimális óraszám a modulonként meghatározott minimális, a maximális óraszám a modulonként meghatározott maximális óraszámok összege):

- 7.1 Minimális óraszám: 1000 óra
- 7.2 Maximális óraszám: 1200 óra

8. A szakmai követelmények leírása:

8.1 Nem modulszerű felépítés esetén:

Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
Tevékenységét a munkabiztonsági, tűz- és környezetvédelmi előírások figyelembevételével végzi.	Ismeri a munkavégzéssel kapcsolatos munkabiztonsági, egészségügyi, tűz- és környezetvédelmi előírásokat.	Felelősségtudatos fegyelmezett szabálykövető hozzáállás. Elkötelezett a biztonságos munkavégzés mellett.	A munkavégzés során betartja és betartatja a munkavédelmi, tűzvédelmi és környezetvédelmi szabályokat, előírásokat. Saját magáért, társaiért és környe-

			zetéért önállóan a felelősség teljes tudatában dönt és felel.
Ismeri és megkülönbözteti a munkájához használatos különböző faanyagokat, azok felhasználási területeit.	Ismeri az alapvető fafaragáshoz használható tömörfa anyagokat. Kiválasztja a gyártási és megrendelői igények alapján a megfelelő alapanyagokat.	Szakmai igényességgel, alaposan jár el az anyag kiválasztásában.	Önállóan vagy társtervezővel együtt felelősséggel dönt az anyagválasztásról az igényfelmérés alapján.
Szakszerűen választ az adott munkálat során alkalmazandó kézi és gépi megmunkálás módszerek közül. Azonosítja és összegzi a gyártási és megmunkálási munkafolyamatok menységét, mélységét és jellegét.	Ismeri a műhelyekben történő kézi és gépi megmunkálásnak módszereit, kialakításának menetét. Ismer a gyártási munkafolyamatokat, fafaragó tevékenység részeit és folyamatát.	Szakmai igényességgel, körültekintően veszi figyelembe a megmunkálás és gyártás tevékenységeit.	Önállóan és felelősséggel végzi és dönt a szükséges technológiai folyamatokról.
Átlátja a különböző művészeti korstílusok jellemzőit, stílusjegyeit. Képes ezekhez a korstílusokhoz alkalmazkodó formai elemeket létrehozni megőrizve és megújítva a kulturális, művészeti, szakmai értékeket.	Ismeri a kultúrtörténeti stílusokat, művészeti és építészeti irányzatokat, a stílusokra jellemző kisebb egységeket, funkcionális kapcsolatrendszereket, díszítőelemeket. (Pl.: Ornamentika, barokk képkeret, rokokó konzolasztal)	Törekszik a legideálisabb esztétikai és vizuális kapcsolatok kialakítására, figyelemmel kísérve a művészeti és megrendelői igényeket, előírásokat, adott kor stílusjegyeit.	Önállóan eligazodik a művészeti és építészeti irányzatokban, ismereteit bővíti e területen. Önállóan vagy társtervezővel végzi munkáját.
Absztrakciós készsége magas szintű alkalmazásával rajzi eszközökkel ábrázol és alkot. A tanult ismeretek és készségek felhasználásával esztétikus és érthető formában meghatározza az alkotott minták, motívumok felhasználásait. Térbeli gondolkodással, látásmóddal, rendelkezik. Kreatívan alakít ki vizuális koncepciót.	Ismeri a tanulmányrajz készítésének menetét. Ismeri az ábrázoló geometriai és grafikai megjelenítési technikákat, szintani összefüggéseket, a természeti és környezeti formák építőelemeit.	Munkája során igyekszik az átlátható, könnyen értelmezhető képi kommunikációra.	Terveit önállóan, kreatívan, az ábrázolásra vonatkozó általános előírások alkalmazásával készíti el.

<p>Az építészeti, művészettörténeti, rajz és ábrázoló ismeretek, készségek alapján, alapvető tömörfa megmunkálás és technológiai ismeretei birtokában képes a kézi, illetve gépi technológiák alkalmazásával berendezési és díszítési tárgyakat, formákat létrehozni.</p>	<p>Ismeri a megmunkáláshoz szükséges szerszámokat, eszközöket, azok szakszerű és biztonságos használatát, karbantartását. Megkülönbözteti a fa megmunkálhatósági tulajdonságait, jellemzőit és módszereit.</p>	<p>Munkája során betartja a munka-, baleset-, egészség-, tűz-, és környezetvédelmi szabályokat.</p>	<p>Munkáját önállóan, kreatívan, ugyanakkor a biztonsági előírásokat követve végzi.</p>
<p>Képes eldönteni és végrehajtani, hogy adott termék elkészítéséhez milyen munkafolyamatokra van szükség.</p>	<p>Ismeri a fafaragás megmunkálásának lépéseit.</p>	<p>Szakmai igényességgel, a megrendelői igényeket, tervek figyelembe véve alkalmazza a megmunkálás lépéseit.</p>	<p>Munkáját önállóan, precízen, felelősségteljesen, a biztonsági előírásokat betartva végzi.</p>
<p>Megkülönbözteti a fa megmunkálhatósági tulajdonságait, jellemzőit és módszereit.</p>	<p>Ismeri a fa megmunkálhatósági tulajdonságait, jellemzőit és módszereit.</p>	<p>Munkája során a törekszik, hogy a megmunkálási módszereket a fa tulajdonságainak megfelelően válassza ki.</p>	<p>Önállóan vagy társtervezővel a megrendelői igények figyelembevételével végzi munkáját.</p>
<p>Képes síkbeli fa elemekből összeállított díszítményt, különböző színű, anyagú falemezekből intarziát készíteni.</p>	<p>Ismeri az intarzia készítésének elvét, az anyagjellemzők összefüggéseit, az ehhez kapcsolódó grafikai és szerkesztési technikákat, a különálló elemek egymáshoz illesztését és a hordozó felületre rögzítés módszereit.</p>	<p>Munkáját pontosan, precízen, a magas szintű vizuális hatás elérése iránti elköteleződéssel végzi.</p>	<p>Munkáját képes önállóan, a terveknek és a megrendelői igényeknek megfelelően végzi.</p>
<p>Alkalmazza a felület előkészítéséhez szükséges gyakorlati lépéseket. A tanult ismeretek alapján megtervezi a bedolgozandó anyagok arányait, módszereit. Esztétikus, egyenletes felületet hoz létre.</p>	<p>Ismeri hordozó felületek anyagjellemzőit, a politúr készítéshez szükséges anyagokat, a shellakk műszaki tulajdonságait, hígítási arányait. A felület kezelési anyagok felkenésének és fényezésének módszereit, fokozatait, szabályait.</p>	<p>Törekszik a legesztétikusabb felületi minőség elérésére. Munkáját precízen, türelmesen végzi a vonatkozó előírások figyelembevételével.</p>	<p>Szakmai tudása birtokában felelősen végzi el a folyamat minden szakaszát.</p>

Képes a nemesfémek vagy ezek hatását keltő felületek létrehozására az elkészített díszítőelemeken, a hangsúlyos idomok, formai elemek hatásának művészi kiemelésére.	Ismeri a hordozó felület előkészítését, a több fajta fémfólia felhelyezését lehetővé tévő módszereket. Tudja a tevékenységhez szükséges folyamatokat, anyagokat, eszközöket, a díszített felületek védelmi és retusálási eljárásait.	Szakmai igényességgel, körültekintően, a technológiai követelményeket szem előtt tartva magas esztétikai színvonalú felület kialakítására törekszik.	Önállóan vagy a szakági tervezőkkel, kivitelezési folyamatokban résztvevő szakemberekkel egyeztetve végzi munkáját.
--	--	--	---

8.2 A szakmai képzés megszervezhető kizárólag távoktatásban: igen/nem

9. A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéssel megszerzhető szakképesítés társadalmi-gazdasági hasznosíthatóságának bemutatása (munkaerő-piaci relevanciája):

Magyarország építészeti öröksége gazdag templomokban, kastélyokban, kúriákban, amelynek felújítása szakértelemmel rendelkező hozzáértő szakembereket igényelnek, akik ismerik az adott kor jellemző építészeti megoldásait, képesek korhűen restaurálni a faragott fa emléktárgyakat, faburkolatokat, bútorokat, stb. Ez szakmailag felelősségteljes, értéket hordozó munka. A múlt emlékeinek felújítását mind az állam, mind egyre szélesebb körben a magánmegrendelők is szívügyüknek tartják. Az államilag elindított műemlék felújítási programok, és az e területtel foglalkozó építőipari cégek, valamint a műemlékvédelemmel foglalkozó szervezetek műemlék felújítási, karbantartási feladatai igénylik a szakmailag jól képzett Fafaragók munkáját. Gazdasági szempontból is jelentős ezen emlékeink megőrzése, hiszen a felújított remekművek kiemelt szerepet töltenek be turisztikai szempontból.

Kiemelt fontosságú, hogy ez a régi mesterség, amely az asztalosok mellett aprólékos, kifinomult, speciális technikákkal készített termékeket gyártja, kikerüljön a kiháló szakmák köréből. Az építőipar szempontjából is releváns a faragott fa, hiszen a fentiekén kívül megnövekedett a piaci igény az egyedi megrendeléseknek megfelelő faipari termékek gyártása iránt, ahol a tömeggyártás nem tudja kielégíteni a speciális igényeket.

A Fafaragó a szakmájában önállóan dolgozni tudó, munkájára igényes, speciális tudással rendelkező, fejlődőképes szakember. Munkáját önálló vállalkozói tevékenységként vagy munkavállalóként tudja végezni.

10. A képesítő vizsga megszervezéséhez szükséges feltételek és a képesítő vizsga vizsgatevékenységeinek részletes leírása:

10.1 A képesítő vizsgára bocsátás feltétele:

A szakmai képzés követelményeinek igazolásáról a képző intézmény által kiállított tanúsítvány.

Egyéb feltételek: -

10.2 Írásbeli vizsga

10.2.1 A vizsgatevékenység megnevezése: írásbeli vizsgafeladat

10.2.2 A vizsgatevékenység, vagy részeinek leírása:

A vizsgázó központilag összeállított, előre kiadott vizsgatételekből álló kérdéssort (feleltválasztós feladat, rajzszerkesztés) dolgoz ki az alábbi témakörökben:

- a) Munka-, tűz-, balesetvédelem
- b) Technológia (anyag és szerszámismeret)
- c) Stílustörténet
- d) Fafaragási ismeret
- e) Intarzia
- f) Felületkezelés (pácolás, politúrozás, stb.)
- g) Aranyozás
- h) Rajz, szerkesztés

10.2.3 A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 90 perc

10.2.4 A vizsgatevékenység aránya a teljes képesítő vizsgán belül: 40 %

10.2.5 A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

A vizsgatevékenység során elérhető pontszám: 100 pont, az alábbi megosztásban

- a) Munka-, tűz-, balesetvédelem: 5 pont
- b) Technológia (anyag és szerszámismeret): 15 pont
- c) Stílustörténet: 10 pont
- d) Fafaragási ismeret: 20 pont
- e) Intarzia: 10 pont
- f) Felületkezelés (pácolás, politúrozás, stb.): 10 pont
- g) Aranyozás: 10 pont
- h) Rajz, szerkesztés: 20 pont

10.2.6 A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a vizsgázó a megszerzhető összes pontszám legalább 51 %-át elérte.

10.3 Projektfeladat

10.3.1 A vizsgatevékenység megnevezése: Vizsgaremek (Faragott dísz tárgy) elkészítése és bemutatása

10.3.2 A vizsgatevékenység, vagy részeinek leírása:

A) Vizsgaremek készítése:

A vizsgázónak a vizsgát megelőzően két darab Faragott dísz tárgyat kell elkészítenie:

a) Egy díszes barokk vagy rokokó tükörkeret elkészítése, felületkezelve, aranyozva. Hozzávetőleges befoglaló méretei: 50 x 60 cm.

b) Intarzia készítése, faragott keretben (pl.: ökörszem vagy biedermeier faragás), bordúrral, filével, kézi politúrozással felületkezelve.

Hozzávetőleges befoglaló méretei: 40 x 30 cm

B) Prezentáció:

Az elkészültés bemutatott Faragott dísz tárgyak munkafolyamatának bemutatása: 5-10 oldalas fotódokumentációval alátámasztott prezentáció, amelyet a vizsgázó a vizsgán mutat be a vizsgabizottságnak.

A vizsgafeladat során a vizsgázó szóbeli előadás formájában mutatja be a vizsgatárgyak elkészítésének folyamatát az alábbiak szerint:

- Rajzok, tervdokumentáció
- Ütemterv: anyagszükséglet, anyagválasztás, anyagelőkészítés, megmunkálás, felületkezelés
- Fotódokumentáció a munkafolyamatról és a kész tárgyakról.

10.3.3 A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 30 perc/fő
(Vizsgaremek vizsgatárgyak szóbeli bemutatása és megvédése: 15 perc, ehhez kapcsolódó kérdések 15 perc)

10.3.4 A vizsgatevékenység aránya a teljes képesítő vizsgán belül: 60%

10.3.5 A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

- A) Projektfeladat a) pontja elérhető pontszám: 70 pont az alábbi megoszlás szerint
- Stílusválasztás: 10 pont
  - Vázlatterv: 20 pont
  - Faragás: 20 pont
  - Felületkezelés: 20 pont

Projektfeladat b) elérhető pontszám: 30 pont az alábbi megoszlás szerint

- Minta összeállítása: 15 pont
- Felületkezelés: 15 pont

- B) Projektfeladat (prezentáció és ehhez kapcsolódó szóbeli kérdések) elérhető összes pontszám: 20 pont, az alábbi megoszlás szerint
- Prezentáció, vizsgamunka vizuális bemutatása: 10 pont
  - Szakmai kommunikáció, előadásmód: 10 pont

10.3.6 A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a vizsgázó a megszerezhető összes pontszám legalább 51 %-át elérte.

Minősítések:

- 0-50% elégtelen (1)
- 51-60% elégséges (2)
- 61-70% közepes (3)
- 71-80% jó (4)
- 81-100% jeles (5)

11.4. A vizsgatevékenységek lebonyolításához szükséges személyi feltételek:

szakirányú felsőfokú végzettség vagy felsőfokú és szakirányú szakképzettség vagy középfokú végzettség és 5 évszakmai gyakorlat

11. 5. A vizsgatevékenységek lebonyolításához szükséges tárgyi feltételek: számítógép, laptop, projektor, székek, asztalok, internet hozzáférés

11. 6. A vizsgatevékenységek alóli felmentések speciális esetei, módja, és feltételei:

11. 7. A képesítő vizsgán használható segédeszközökre és egyéb dokumentumokra vonatkozó részletes szabályok:

11. 8. A vizsgatevékenységek megszervezésére, azok vizsgaidőpontjaira, a vizsgaidőszakokra vonatkozó sajátos feltételek:

11. A szakmai képzés megszervezéséhez kapcsolódó különös, egyedi, speciális feltételek
---